

en Opgave uløst. Her i Folketinget har der været rejst Forespørgsel om Fremme af Sagen, og i Landstinget har der været fremlagt et Forslag, men meget afvigende fra Kommissionens. Justitsministeren har nu efterkommet denne Opfordring fra Dansk Skoleforening og fra Børnehjemsvennerne og forelagt et Forslag, der væsentlig er det samme, som Kommissionen havde udarbejdet. I enkelte Stykker synes jeg dog, at det er betydelig forbedret. Det fortjener oprigtig Tak, at Justitsministeren har taget sig af Sagen og nu beder Rigsdagen hjælpe til med at ordne denne Sag. Forslaget bygger helt og holdent, hvad heldigt er, paa det private Initiativ og respekterer fuldt ud det store frivillige Arbejde, der her er gjort i de sidste Par Menneskealdre, og som jeg nu kort har skitseret. Det er ikke Forslagets Opgave eller Plan at rydde, gøre rent Bord her og skabe en stor Statsinstitution, som overtager hele dette Arbejde, i saa Fald vilde jeg være Modstander af det, og det vilde sikkert de fleste her i Tinget, men det bygger helt og holdent paa det private Arbejde, paa de private Mænd, der ere komne frem, og paa de Institutioner, der ere skabte, Plejehjem, Børnehjem og Opdragelsesanstalter, thi det er det store ved det frivillige Arbejde, at efterhaanden som det bliver stort, skaber det selv sine Former og sine Mænd, hvad Staten aldrig kan i den Forstand; det er en særegen dansk Façon, at Staten træder supplerende eller støttende til, hvad der ad privat Vej er grundet, udviklet og planlagt og har fundet sine Bærere ad Frivillighedens Vej. Vi kunne nævne paa det materielle Omraade Hedeselskabet, den Sag, vi havde for sidste Dag her i Tinget, Tuberkulosesagen, og fremfor alt ligger det nær for en Skolemand at nævne den Sag, der samles under Navn af Høj- og Landbrugsskoler. Overalt have disse Bevægelser selv skabt sig Form og fremfor alt Mænd og Kvinder, der bære Arbejdet, hvorefter saa Staten træder støttende, hjælpende, regulerende og udfyldende til. Det er det, jeg kalder søgte dansk Metode, som vi i alle Maader maa frede om og værne, den er saa ejendommelig dansk, at den ikke har noget Sidestykke, heller ikke paa det Omraade, vi her forhandle om, i noget andet Land. Man har i Tyskland Plejehjem og Opdragelsesanstalter, men det Mellemed, hvor et Par Folk sidde med 10—15 Børn og søge at skabe et Hjem for dem, dette lille hyggelige Led i Opdragelsen har man ikke i nogen Udstrækning andetsteds.

Efter denne orienterende Indledning skal jeg omtale Forslaget i dets Hovedafsnit og føje nogle Bemærkninger dertil. Jeg maa dog først sige, at det er sikkert noget, som enhver, der har syslet med denne Opgave, har følt, at dens heldige Løsning er overordentlig vanskelig, overordentlig vanskelig af to Grunde. Først af den Grund, at Staten egentlig her vender sig mod sin egen Grundform, sin egen Urform, Familien, og det er jo overordentlig betænkeligt. Familien, Hjemmet, er Statens etiske Grundlag, den gaar man angrebsvis frem imod i visse Tilfælde. Der kræves den største Forsigtighed og Hensynsfuldhed under dette; et daarligt Hjem kan mange Gange være bedre end en god Opdragelsesanstalt for Barnet. Den anden Vanskelighed er den, at man kan komme til at træde det private Initiativ saa nær, at man svækker det. Det tror jeg dog, at man i dette Forslag i alt væsentligt gaar uden om disse to store Farer eller gaar saa lempeligt uden om dette, at gøre Indgreb i Hjemmene, som det er muligt. Naar der skal gøres Indgreb, og rent demoraliserede Hjem skulle kunne tvinges til at afgive deres Børn, tror jeg, at det her sker saa lempeligt og under saa hensynsfulde Former, som det overhovedet kan ske. Hvad det private Initiativ angaar, er jeg ogsaa klar over — ellers vilde jeg ikke kunne anbefale Forslaget —, at Lovforslaget ikke i nogen Maade vil svække eller afkræfte det, men snarere vil virke ildnende og støttende paa det, hvis vi faa Loven lykkelig gennemført. Forslaget er saa klart og tydeligt affattet, at det er overmaade let at læse og let at forstaa, det er et stort Gode. Det falder i flere Afsnit, der kaldes Kapitler, og jeg skal nu kortelig nævne de vigtigste Hovedafsnit og gøre mine Bemærkninger angaaende de Ting, som deri ere fremsatte.

Det første Kapitel handler om de Børn, der gaa ind under Lovens Bestemmelser, dels Børn, der ere komne paa Kant med Straffeloven — ogsaa unge Mennesker indtil 18 Aar —, dels Børn, der vokse op i saa ulykkelige og demoraliserede Hjem, at Børnene efter al Formodning selv ville blive demoraliserede. Ogsaa Børn, der ere udsatte for legemlig Mishandling i umenneskelige Hjem, falde ind under Loven, og ligeledes Børn, der ikke paa nogen Maade ere til at bringe til at gaa i Skole uden ved gennemførte Tvangsforanstaltninger. Det er Kredsen af de Børn, der falde ind under Lovens Bestemmelser. — I andet Hovedafsnit møde